

leczeniu odwykowemu)⁴⁶.

Przedstawiony powyżej przegląd rozmaitych kwestii metodologicznych nasuwanych przez badania alkoholowe, daleki jest od ich wyczerpania. Celem tego przeglądu było przede wszystkim pokazanie różnorodności, specyfiki i kierunków poszukiwania rozwiązań poszczególnych problemów. Chodziło przy tym, aby nie ograniczać się do ogólnoteoretycznych rozwiązań, ale zarysować jak w praktyce badawczej podchodzi się do konkretnych zagadnień i co o nich wiadomo na podstawie przeprowadzonych analiz materiału empirycznego. Sondażowe badania alkoholowe ciągle dalekie są od rozwiązania wielu podstawowych kwestii, zwłaszcza odnoszących się do zadowalającego odzwierciedlenia w nich spożycia respondentów. Pomimo swoich niedostatków są one jednak i pozostaną zapewne głównym źródłem informacji o tym jak w społeczeństwie pije się alkohol.

BASIC METHODOLOGICAL PROBLEMS OF RESEARCH ON DRINKING CARRIED OUT GENERAL POPULATION

SUMMARY

In the paper some general issues of epidemiological research on alcohol drinking are considered. According to the author these issues are related to: (1) The peculiarity of the research subject viz. the inquiring into behaviour usually considered by the community as acceptable; the fact that although drinking is fairly common - heavy drinking is restricted to a relatively small minority of drinkers; and difficulties of different drinking patterns measurement. (2) Sources of information, viz. the fact that the main source of information on drinking is the drinker himself. (3) The kind of samples used (quota versus random samples) and sampling methods and subgroups of population often excluded from the samples studied. (4) Type of questions asked in order to estimate the total amount of alcohol consumed and the pattern of drinking, viz. asking about specified incidence or incidences versus asking about an estimate of the frequency of drinking and the amount drunk. (5) Difficulties in securing the anonymity of respondents. (6) Validity of measurement of alcohol consumption in population studied, and sources of distortions of the above measurement.

---

⁴⁶ L.Midanik: Over-reports of recent alcohol consumption in a clinical population: A validation study, "Drug and Alcohol Dependence" vol.9, 1982, s.101-110; K.Pernanen: Validity..., jw., s. 369.